ANG Bayan

Pahayagan ng Partido Komunista ng Pilipinas
Pinapatnubayan ng Marxismo-Leninismo-Maoismo

Tomo LIII Blg. 13
Hulyo 7, 2022
www.cpp.ph

EDITORYAL

Lumaban sa gitna ng malawakang pagdurusa sa ilalim ni Marcos

Pumasok sa bagong kabanata ang kasaysayan ng paglaban ng sambayanang Pilipino sa pag-upo ni Ferdinand Marcos Jr bilang bagong pinuno ng estadong neokolonyal. Malaking hamon sa sambayanan at sa kanilang mga pwersang patrioyotiko at demokratiko na patatagin ang pagkakaisa ng bayan at isulong ang kanilang mga pakikibaka.

Gaya ng kanyang amang diktador at mga nauna sa kanya, si Marcos ay isang burukratang kapitalistang kumakatawan sa interes ng naghaharing uri ng malalaking burgesyang kumprador at malalaking panginoong maylupa.

Naupo si Marcos sa poder sa panahong sadsad sa krisis ang naghaharing sistemang malakolonyal at malapyudal. Lalo itong pinadapa ng militaristang *lockdown* at palpak na tugon sa pandemyang Covid-19. Subalit sa halip na bigyan ng sariling paa para makatindig ang ekonomya, ipinagpapatuloy ang nakalulumpong mga patakarang neoliberal sa gitna ng pandaigdigang krisis ng kapitalismo.

Ang reaksyunaryong gubyerno ay binangkarote ng korapsyon at paglulustay sa militar at pulis. Ibinaon ito sa utang ng nagdaang rehimeng Duterte. Dumadausdos ang halaga ng piso kontra sa dolyar. Lumalaki ang depisito sa kalakalan sa pagtaas ng halaga ng mga produktong inaangkat. Matumal ang pamumuhunan at nangangalugi ang maliliit na negosyo. Sanlima ng badyet ay nauubos sa pagbayad sa utang na hindi naman pinakinabangan ng taumbayan, kaya't kulang na kulang ang nakalaan sa pangangailangan ng mamamayan.

Bumubulusok ang kabuhayan ng sambayanang Pilipino. Milyun-milyong manggagawa at anakpawis ang walang trabaho o mapagkakitaan. Kulang na kulang ang sahod at kita, lalo't sumisirit ang presyo ng langis, pagkain, pamasahe, matrikula, gamot at serbisyong medikal, at iba pang bilihin at serbisyo. Bagsak ang kabuhayan ng masang magsasaka dahil sa laki ng upa sa lupa, malaking gastos sa produksyon, mataas na interes sa pautang, bagsak na presyo ng bentahan ng mga produktong bukid at pagbaha ng imported na bigas, gulay, maging ng karneng baboy. Bagsak din ang kabuhayan ng masang mangingisda dahil sa panggigipit sa pamamalakaya, laluna sa karagatang inaagaw ng China.

Hindi sapat ang maghapong pagbabanat ng buto at magdamag

na pagpupuyat upang ibsan ang gutom ng kanilang mga anak at bigyan sila ng disente o kahit magaang buhay. Hindi sapat ang mumong limos na ibinibigay ng gubyerno para iahon sila mula sa lusak ng pagdurusa. Hindi sapat ang pagtitiis at pagtitiyaga, lalo't batid nila kung papaanong kumakamkam ng yaman at nabubuhay sa karangyaan ang mga naghaharing uri at mga kawatan sa gubyerno.

Kumakalam ang sikmura at kumukulo ang dugo ng sambayanang Pilipino. Sa harap ng sumisidhing galit ng bayan na mistulang nag-aalburutong bulkan, nagpapalipad si Marcos ng mga pangako at panaginip ng kasaganahan, katiyakan sa pagkain at murang presyo. Subalit ilang araw lamang matapos manumpa at mangako, isang lihim na piging ng papuri kay Imeldang kawatan ang idinaos ng mga Marcos sa bulwagan ng Malacañang–simpleng meryenda, diumano, pero malaking insulto sa mga gutom, nagtitiis at nagtitiyaga.

Walang buting ihahatid ang gubyerno ni Marcos na nais ikulong ang bayan sa ilusyon at panaginip. Sa tangkang pahupain ang galit ng mga Pilipino, binilog ni Marcos ang kanilang ulo nang ideklarang hindi siya naniniwala na umaabot na sa mahigit 6% ang tantos ng implasyon o pagtaas ng presyo ng mga bilihin. Pinalalabas niyang mas madunong pa siya sa masang saksi sa araw-araw na pagpaimbulog ng presyo sa mga palengke at tindahan.

Itakwil ang hinahabing mga ilusyon ni Marcos! Ipaglaban ang mga karapatan at kagalingan! Walang matatamo sa pagdudulog o pamamalimos sa mga nagsasamantala, nang-aapi at sugapang kawatan. Kung hindi sama-samang sisigaw ang bayan, hindi sila pakikinggan. Kung hindi yayanigin ng kanilang yabag ang mga kalsada, hindi matitinag ang mga naghahari-harian.

Kailangang likhain ng sambayanan ang makapangyarihang kilusan para ipaglaban at ipagtanggol ang kanilang interes at kapakanan. Tungo rito, dapat ibayong palakasin at paramihin pa ang bilang ng mga unyon laluna sa pinakamalalaking pagawaan at empresa, gayundin ang iba't ibang anyo ng mga demokratikong samahang masa sa mga baryo sa kanayunan, komunidad sa kalunsuran, sa mga unibersidad, tanggapan, simbahan at mga ospital. Tipunin ang interes ng mga manggagawa, magsasaka at iba't ibang sektor, bigyan sila ng tinig, at organisahin ang kanilang mga pakikibaka.

Dapat walang-kapagurang isagawa ang mga pag-aaral tungkol sa kalagayan ng bansa, ng kani-kanilang sektor at komunidad, at ang mga solusyon sa kinakaharap na mga problema ng bayan. Ilimbag ang mga polyeto at pahayagan upang magsilbing daluyan at instrumento para sa pagbubuklod sa masa. Ilunsad ang iba't ibang mga pagkilos ng masa para ihayag ang kanilang mga hinaing at kahingian para ibaba ang presyo ng mga bilihin, itaas ang sahod at sweldo, trabaho, disenteng pabahay, libreng pamamahagi ng lupa, pagpapababa ng upa sa lupa at interes sa pautang, makatwirang presyo sa produktong bukid, libreng edukasyon, libreng serbisyong medikal, at iba pang hakbang na kailangang-kailangan ng mamamayan.

Dapat pandayin ang loob ng masa sa harap ng paninindak at panunupil ng mga armadong pwersa ng estado. Dapat mabatid ng lahat na ang kanilang pagsasama-sama ang hindi natutuyong bukal ng kanilang tapang. Walang anumang tindi ng panggigipit at paniniil ang makadadaig sa kanilang determinasyon na sama-samang lumaban.

Sa iba't ibang panig ng mundo, mula Korea hanggang Ecuador, mula Uruguay hanggang United Kingdom, sumisiklab ang mga welga at protesta ng mga manggagawa, magsasaka, mga minorya at iba pang aping sektor sa harap ng krisis at labis na paghihirap at pang-aapi. Katulad sa mga bansang ito, ang pagdurusa ng mamamayang Pilipino ay mistulang tuyong dayami na naghihintay ng diklap para maging dakilang apoy ng paglaban sa malawak na kanayunan at kalunsuran.

Dapat tuluy-tuloy na lahatang-panig na magpalakas at magpalawak ang Partido upang itaas ang kakayahan nitong pamunuan ang sambayanang Pilipino sa kanilang mga pakikibaka. Dapat magrekrut at magsanay ng libu-libong mga kadre na bubuo at mamumuno sa mga sangay ng Partido na malalim at malawak na nakaugat sa masa, at nasa katayuan na mamuno sa kanila sa lahat ng larangan ng pakikibaka. AB

ANG Bayan

Tomo LIII Blg. 13 | Hulyo 7, 2022

Ang Ang Bayan ay inilalabas sa wikang Pilipino, Bisaya, Iloco, Hiligaynon, Waray, Ingles at Espanyol. Tumatanggap ang Ang Bayan ng mga kontribusyon sa anyo ng mga artikulo at balita. Hinihikayat din ang mga mambabasa na magpaabot ng mga puna at rekomendasyon sa ikauunlad ng ating pahayagan.

Nilalaman

Ang Ang Bayan ay inilalathala dalawang beses bawat buwan ng Komite Sentral ng Partido Komunista ng Pilipinas

ang.bayan@cpp.ph @cpp_angbayan1

Organisadong pag-aaklas, umaarangkada sa buong mundo

Ligalig ang buong mundo sa harap ng sumisidhing pandaigdigang kapitalistang krisis na lubos na nagpapahirap sa masang anakpawis. Dulot nito, kabi-kabila ang mga dambuhalang protesta ng mga unyon at demokratikong organisasyon para sa dagdag-sahod, pagbaba ng presyo ng langis at mga karapatang pang-ekonomya at kagalingan sa buong mundo.

Paro Nacional sa Latin America

Tagumpay ang 18-araw na Paro Nacional (pambansang welga) na inilunsad ng Confederación de Nacionalidades Indígenas del Ecuador (Conaie), pederasyon ng mga grupong katutubong Ecuadorian. Nagtapos ang welga noong Hunyo 30 matapos tugunan ng gubyerno ni Guillermo Lazo ang 10-puntong kahingian ng grupo.

Kabilang dito ang pagpapababa sa presyo ng langis nang 15 sentimo, pagkontrol sa presyo ng batayang mga bilihin, pagdedeklara ng *emergency* sa sektor ng kalusugan para pabilisin ang pagsusuplay ng mga gamot, ayuda para sa mahihirap na pamilya, subsidyo sa produksyon at pagpapababa sa interes sa utang ng mga magsasaka at iba pa.

Mula Hunyo 13, libu-libong katutubo at ibang mga sektor ang humugos sa mga lansangan para pigilan ang pagdaan ng mga sasakyan at tao. Pinaralisa nila ang mahigit 20 mayor na mga daan. Sa kasagsagan ng mga protesta, naitala ng mga grupo sa karapatang-tao ang aabot sa anim na napatay, 300 sugatan at iligal na pag-aresto sa serye ng mga pambubuwag ng mga pulis.

Paro Nacional din ang inilulunsad ng mga unyon at organisasyong masa sa Uruguay simula ikalawang linggo ng Hunyo.

Sunud-sunod na naglunsad ng mga pagkilos ang mga sektoral na organisasyon laban sa pagkaltas sa badyet sa serbisyong panlipunan. Noong Hunyo 9, nagwelga ang unyon ng mga manggagawa sa industriya ng bakal at gatas. Sinundan sila ng mga guro at kabataan noong Hunyo 15 para labanan ang kaltas-badyet sa sektor ng edukasyon.

Sa sumunod na araw, nagwelga ang mga empleyado ng gubyerno. Noong Hunyo 29, nagwelga ang mga manggagawa sa konstruksyon at sumunod ang mga manggagawang pandagat noong Hulyo 5. Giit nila ang seguridad sa trabaho, pabahay, kolektibong pakikipagnegosasyon at iba pa.

Sa Panama, inilunsad ng mga unyon at malalapad na alyansa ang pambansang welga mula Hulyo 1 laban sa anila'y "mga patakarang neoliberal na lalupang lumala sa ilalim ng pandemya." Sinuong nila ang marahas na tugon ng estado at binarikadahan ang mga mayor na kalsada at nagmartsa sa malalaking syudad.

Kabilang sa kanilang mga iginigiit ang pagpapababa ng presyo ng langis, mga batayang bilihin at gamot at dagdag na sahod at sweldo. Panawagan din nila ang pagsugpo sa korapsyon, pagsaayos ng mga eskwelahan, pagpapalayas sa apat na base militar ng US sa bansa at pagsuporta sa mga pambansang minorya.

Mga welgang manggagawa

Umaabot sa 80,000 katao ang lumahok sa welgang inilunsad ng mamamayan sa Belgium noong Hunyo 20. Iginigiit nila ang pagtugon ng gubyerno sa nagtataasang presyo at halaga ng pamumuhay. Sigaw ng mga raliyista ang mga panawagang "More respect, higher wages" (Dagdag na respeto, itaas ang sahod) at "End excise duty" (Alisin ang buwis sa mga kalakal.) Naparalisa ng protesta ang lokal na transportasyon kabilang ang operasyon ng paliparan sa Brussels.

Sa South Korea, hindi bababa sa 50,000 ang nagmartsa sa syudad ng Seoul noong Hulyo 2 para ipanawagan ang pagpapaunlad sa kalagayan ng mga manggagawa. Pinamunuan ang protesta ng grupong Korean Confederation of Trade Unions. Ito ang unang malaking protestang inilunsad sa bansa sa ilalim ng bagong gubyerno ni Pres. Yoon Suk-yeol.

Sa France, nagwelga noong Hulyo 1 ang libu-libong manggagawa sa transportasyon para igiit ang dagdag-sahod sa harap ng nakapipilay na implasyon. Sa isang paliparan, nagawang pansamantalang paralisahin ang 17% ng mga byahe. Ito rin ang unang araw ng lokal na panahon ng bakasyon sa bansa.

Sa United Kingdom, dalawang beses naparalisa ng mga manggagawa ang sistema ng tren sa Britain. Nagsagawa ng welga ang National Union of Rail, Maritime and Transport Workers na saklaw ang 14 na sistema ng riles noong Hunyo 16 at 23. Nilahukan ito ng 40,000 manggagawa at sinasabing pinakamalaki sa nakaraang tatlong dekada.

Sa South Africa, nagwelga noong Hunyo 20 ang 4,000 kontraktwal na myembro ng National Union of Metalworkers of South Africa laban sa tatlong ahensya ng paggawa na nagsusuplay ng mga minero sa Impala Holdings Limited. Iginigiit nila ang kanilang regularisasyon sa kumpanya sa mina, dagdag sa sahod na anila'y malayong-malayo sa ibinibigay sa mga regular na manggagawa at pagkilala sa kanilang unyon. Ang Impala Platinum ang pangalawang pinakamalaking minahan ng *platinum* sa buong mundo. AB

Pambubusal sa midya sa bisperas ng pag-upo ni Marcos

Umarangkada sa bisperas ng pag-upo ni Ferdinand Marcos Jr sa Malacañang ang pambubusal sa malayang pamamahayag. Noong Hunyo 29, pinagtibay ng Securities and Exchange Commission ang desisyon nito noong 2018 na ipasara ang *news site* na Rappler. Bago nito, iniutos ng National Task Force-Elcac sa mga kumpanyang telekomunikasyon na i-*block* o harangin ng mga ito ang 28 *website*, kabilang ang *website* ng Partido Komunista ng Pilipinas (PKP), National Democratic Front of the Philippines, mga alternatibong midya at internasyunal na organisasyon.

Ang sunud-sunod na pagpapasara ng daluyan ng impormasyon sa internet ay katumbas sa isang *digital* na batas militar. Tinawag itong "Marcos Anti-Democracy" *firewall* ng PKP. Lantaran itong pagsikil sa karapatan ng mamamayan sa malayang pamamahayag, gayundin ng kanilang karapatang magpahayag ng kritisismo sa reaksyunaryong estado.

Ipinasara ang Rappler sa alegasyong tumatanggap ng dayuhang pondo ang *news site* para sa mga operasyon nito.

Sa kaso ng 28 *website*, ibinatay ang pagpapasara sa kautusan ng dating hepe ng National Security Council na si Gen. Hermogenes Esperon noong Hunyo 8 na nagbansag sa mga *website* na "terorista." Iginiit ni Esperon na ang naturang pag-*block* ay nakaayon sa walang-batayang designasyon ng Anti-Terrorism Council (ATC) sa Partido bilang isang teroristang organisasyon at mga binansagan nitong "tagasuporta" o "may kaugnayan" sa Partido. Sa aktwal, walang kinalaman sa terorismo ang MAD *firewall*.

Sinalubong ang pambubusal ng kabi-kabilang pagkundena at pagtutol. Kabilang dito ang National Union of Journalists of the Philippines na noon pa'y nangamba nang gagamitin ang Anti-Terror Law para supilin ang lahat ng tipo ng kritisismo. Nanganganib na isusunod ni Marcos ang pagbabawal sa mga mamamahayag sa tradisyunal na midya (telebisyon, radyo at *print*) na maglathala o magbrodkas ng anumang kritikal sa kanya at kanyang pamilya.

Ayon kay Ret. Justice Antonio Carpio, walang kapangyarihan ang gubyerno na harangin ang mga website, maging ng mga tinagurian nitong mga "terorista." AB

Inagurasyon ng ilehitimong pangulo, sinalubong ng protesta

Sinalubong ng mga protesta sa iba't ibang lugar ang inagurasyon ni Ferdinand Marcos Jr bilang pangulo. Sa Metro Manila, nagtipon ang mga progresibong grupo sa Plaza Miranda sa Quiapo kung saan inihayag nila ang kanilang pagtatakwil sa kanyang rehimen, pambabaluktot ng kasaysayan at para sa hustisya sa napakaraming biktima ng batas militar ng kanyang ama. Dala rin nila ang mga isyu ng mamamayan tulad ng dagdag na sahod, at pagbaba ng presyo ng bilihin at langis.

Nagkaroon ng kasabay na pagtitipon ang mga kaanak ng biktima ng batas militar at mga beteranong aktibista sa Bantayog ng mga Bayani sa Quezon City kung saan nanumpa silang ipagpapatuloy ang paglaban sa kasinungalingan ng mga Marcos at para sa kapakanan ng bayan.

Sa Bicol, pinangunahan ng Anakbayan-Naga ang martsa mula sa Panganiban Drive sa Naga City tungong Plaza Oragon upang itakwil si Marcos. Dumalo sa programa ang mga aktibista mula sa iba't ibang distrito sa Camarines Sur.

Nagkaroon din ng mga programa sa Cebu, Negros at Panay kung saan inihayag ng iba't ibang organisasyon ang kanilang pagkasuklam sa rehimeng Marcos II.

Sa ibayong dagat, pinangunahan ng Never Forget Contingent ang daan-daang nagprotesta sa Times Square, New York City. Nagtipon naman ang 150 migranteng Pilipino sa California para magpahayag din ng kanilang pagtakwil sa bagong rehimen. AB

Ang *pride* ay protesta

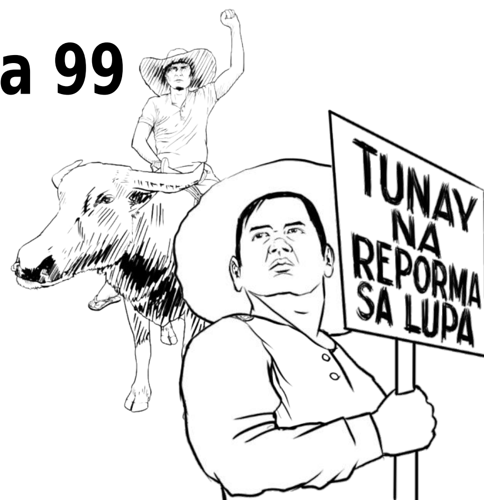
DAAN-DAAN ANG DELEGASYON ng pambansa-demokratikong grupo ng LGBTQ+ na Bahaghari sa protestang Pride sa Pasay City at Quezon City noong Hunyo 25 at 28. Panawagan nila, singilin ang rehimeng Duterte at labanan ang papasok na ilehitimong rehimeng Marcos II.

Kabilang sila sa hindi bababa sa 55,000 lumahok sa mga protestang Pride na inilunsad sa iba't ibang bahagi ng bansa. Pangunahing tema ng mga protesta ang panawagan ng sektor laban sa diskriminasyon at pang-aapi, pagkilala sa kanilang karapatan at pagsusulong sa panukalang SOGIE Equality.

Inilunsad din ang mga aktibidad sa mga syudad ng Baguio, Iloilo, Dumaguete, Butuan, sa Romblon, Cebu, Misamis Oriental at iba pang lugar sa bansa. Samantala, pinamunuan ng Southern Tagalog Pride ang isang panrehiyong protesta sa UP Los Baños noong Hunyo 28. AB

Hindi kaibigan ng mga magsasaka si Marcos

Pagdurusa sa ilalim ng Masagana 99

Sa kanyang inagurasyon bilang presidente noong Hunyo 30, sinabi ni Marcos na bibigyang prayoridad niya ang pagharap sa krisis sa pagkain. Pinalalabas niyang noon lamang panahon ng diktadura ng kanyang ama na binigyang pansin ang usapin ng seguridad sa pagkain, na tila pagbubudbod ng asin sa hindi pa naghihilom na mga sugat ng mga magsasaka.

Ano nga ba ang nangyari sa panahon ni Marcos Sr? Marapat lamang na balik-aralin ng masang magsasaka at buong sambayanan ang malalaking kasalanan sa masang magsasaka ng diktadurang Marcos. Pakay ng seryeng ito ng Ang Bayan na pag-aralan ang kasaysayan ng pagpapahirap sa masang magsasaka sa ilalim ng batas militar upang mulat na harapin ang anumang pakana ni Marcos na maghahatid ng dagdag na pagdurusa sa masang magsasaka.

Binangkarote ng Masagana 99 ang kabuhayan ng magbubukid

Taong 1972 nang sinalanta ng mga peste at sakuna ang mga sakahan na nagresulta sa malaki at malawak na perwisyo at paghihirap sa mga magsasaka. Tinuntungan ito ng diktador na si Marcos upang itulak ang programang Masagana 99 noong Mayo 1973 upang pataasin diumano ang produktibidad ng mga magsasaka. Pero sa proseso, binangkarote niya ang masang magsasaka.

Ang Masagana 99 ay bersyon ni Marcos Sr ng "Green Revolution" (GR) na pakana ng International Monetary Fund, World Bank (WB) at United States Agency on International Development (USAID), ng Bayer, Monsanto at iba pang transnasyunal na korporasyon sa agrikultura.

Unang sangkap nito ang pagpapalaganap sa paggamit ng mga binhing palay na HYV (*high-yielding variety* o binhing mas malakas bumunga); at ikalawa, ang malawakang pagpapautang na pinangangasiwaan ng gubyerno. Tinarget nito na umabot sa 99 kaban ng palay kada ektarya ang maaani ng magsasaka. Ang HYV ay mga binhing gawa sa loob ng mga laboratoryo tulad ng International Rice Research Institute. Pero para mamunga, nangangailangan ang mga HYV ng mas maraming kemikal na abono at pestisidyo —na nilikha at pinagtutubuan ng mga *agrochemical* na transnasyunal na korporasyon.

Mula 1972 hanggang 1982, umabot sa $1.5 bilyon ang kabuuang pautang ng WB para pondohan ang Masagana 99. Bumubuo ito ng 44% ng lahat ng pautang ng WB sa bansa. Napunta ang kalakhan nito sa pagbili ng mga imported na mga *input* (abono, pestisidyo, pagkain) at mga pyesa ng makina na noong 1984 ay umabot sa 99% ng $150 milyong pautang.

Nagpalobo sa gastusin sa pagsasaka ang paggamit sa mga HYV. Sa pagitan ng 1966 at 1979, sumirit nang 89% ang gastusin sa produksyon ng palay. Pinakamalaki ang pagtaas ng gastos sa imported na inputs, na halos tatlong beses (262%) kaysa dati.

Para tiyaking nabibili ang mga kinakailangang kemikal para sa mga HYV, itinulak ng Masagana 99 ang pagpapautang ng mga bangko sa magsasaka. Para mabilis ang pagproseso, inalis ang mga kolateral bilang rekisito. Sinagot naman ng gubyerno ang hanggang 85% ng pagkalugi ng mga bangko mula sa mga pautang. Itinulak din ng WB na itakda ng "merkado" ang interes sa mga pautang. Mula sa dating 12% lamang, tumaas sa 16% hanggang 38% ang interes sa mga pautang sa Masagana 99 noong 1984.

Ipinagmalaki ng diktadurang Marcos na naabot ang "rice-self sufficiency" noong 1975 at nakapag-eksport ng bigas ang Pilipinas ng mga taong 1977-1983. Ang hindi binabanggit ay kung papaanong ang mga "tagumpay" na ito ng Masagana 99 ay nagdulot ng mas marami at pangmatagalang pinsala sa kabuhayan ng magbubukid at mamamayan sa kanayunan.

Tumaas nga nang 55% ang produksyon, pero lumaki naman nang 89% ang gastos ng mga magsasaka. Hindi ito kayang tumbasan ng napakaliit na 20% dagdag sa kita ng mga magsasaka sa pagitan ng 1966 at 1976. Resulta nito, dumami ang mga magsasakang nawalan ng kakayanang magbayad sa mga utang. Pagsapit ng 1979, nasa 45.8% na lamang ang nakakapagbayad ng utang.

Unti-unting nawalan ng kakayahan ang mga magsasaka na kumuha ng mga pautang na pinangangasiwaan ng gubyerno. Noong 1980-1984, nasa 60,000 magsasaka na lamang ang kabilang sa Masagana 99, mula sa kalahating milyon noong 1974-1975. Nabangkarote ang milyun-milyong magsasaka at bumagsak ang antas ng kabuhayan sa kanayunan. Pagsapit ng 1983, umabot sa 73% ng pamilya sa kanayunan ang mahirap, mula sa 33% noong 1971.

Pagsapit ng 1984, bumalik na sa pag-iimport ng bigas ang Pilipinas at isang taon pagkatapos nito, tumigil na ring mag-eksport ng bigas.

Dagdag pa, nilason ng mga kemikal ang kalikasan at nasira ang likas na pataba. Malaki ang pinsala sa kalusugan ng mga magsasaka tulad ng pagkasira ng atay dahil sa eksposyur sa kemikal, binura ang mayamang kulturang Pilipino sa pagsasaka at pinatay ang mga tradisyunal na binhi. AB

Malabong magkaroon ng usapang pangkapayapaan

Nakakiling ang rehimeng Marcos II sa pagpapatuloy ng patakaran ni Rodrigo Duterte ng pagpigil sa usapang pangkapayapaan, paggamit sa Anti-Terror Law para pabweluhin ang terorismo sa estado at *red-tagging*, maramihang pang-aaresto, tortyur at maramihang pagpatay sa hungkag na pagtatangkang wasakin ang demokratikong rebolusyong bayan. Ito ang pahayag ni Jose Maria Sison, Chief Political Consultant ng National Democratic Front of the Philippines (NDFP) noong araw ng panunumpa ni Ferdinand Marcos Jr.

Walang indikasyon na gugustuhin ni Marcos na makipag-usap, aniya. Hindi rin ito madaling bumalik sa gitna ng kasalukuyang patakaran ng GRP na *all-out war.* "Walang magagawa ang NDFP para ibalik ang usapan kung magmamatigas ang GRP sa *all-out war policy* nito," ayon kay Sison.

Dagdag niya, ni minsan ay hindi nakipag-usapang pangkapayapaan ang pasistang diktadurang Marcos I at hindi rin nito kailanman nawasak ang rebolusyonaryong kilusan. "Sa halip, nagawa ng kilusan ng mamamayan na saklawin ang buong bansa... na sa kahuli-hulihan ang naging dahilan sa pagbagsak ng pasistang diktadura."

Ang pagpasok sa usapang pangkapayapaan ng lahat ng mga naupo sa reaksyunaryong estado—mula sa panahon ni Cory Aquino hanggang sa panahon ni Rodrigo Duterte—ay para palabasin lamang na sila ay maka-kapayapaan at upang isagawa ang malawakang sarbeylans sa hanay ng mga rebolusyonaryo at panatilihin ang mapagsamantala at mapang-aping naghaharing sistema. Ginagawa rin nila ito sa tangkang ilagay sa pusisyon ng kapitulasyon ang NDFP, ani Professor Sison.

Tinawag niyang "wala sa katayuan" ang nakababatang Marcos matapos ito "mahalal" bilang presidente sa pamamagitan ng minanipulang eleksyon sa tulong ng tiranong si Duterte at kanyang sindikato sa Comelec.

"Maaari siyang managinip na magkakaroon ng pangalawang pagkakataon ang kanilang pamilya sa pagwasak sa rebolusyonaryong kilusan," ani Sison. "Pero dapat niyang alalahanin na ang kilusang ito ay lumaki at lumakas nang hindi ito nawasak ni Marcos Sr."

Gayunpaman, laging bukas ang National Democratic Front of the Philippines na makipag-usapang pangkapayapaan sa Gubyerno ng Pilipinas, sinuman ang presidente nito.

"Kung handa ang administrasyon na makipag-usap, bakit hindi?" aniya. "Madali lang naman buhayin ang usapan," ani Sison. Kailangan lamang pagtibayin ng GRP o ni Marcos Jr ang nauna nang mga napagkasunduan na dati nang napagkaisahan at pinirmahan ng dalawang partido. AB

---

4 na opensiba, inilunsad ng BHB-Sultan Kudarat

Apat na armadong opensiba ang inilunsad ng Bagong Hukbong Bayan (BHB)-Sultan Kudarat mula Hunyo 15 hanggang Hunyo 29 laban sa nag-ooperasyong mga yunit ng pulis at sundalo.

Pinasabugan at pinaputukan ng BHB ang kontra-insurhensyang yunit ng Philippine National Police Special Action Force (PNP-SAF) na nag-ooperasyon sa Sityo Meleb, Barangay Butril, Palimbang noong Hunyo 29. Limang pulis ang napatay habang dalawa ang nasugatan.

Sa parehong bayan, pinaputukan ng BHB ang pwersa ng 7th IB sa Sityo Fliko, Barangay Balwan noong Hunyo 15 ng hapon. Sinundan ito ng isa pang armadong aksyon ng mga Pulang mandirigma noong Hunyo 18 laban sa 37th IB sa Barangay Molon. Dalawang araw matapos nito, umatake muli ang BHB laban sa 38th IB sa parehong barangay. Hindi bababa sa limang sundalo ang namatay. Tinitiyak pa kung ilan ang nasugatan.

Ayon sa ulat ng yunit ng BHB, ang mga sundalo ay bahagi ng halos isanlibong tropang nag-ooperasyon sa lugar. Kabilang sa mga nag-ooperasyong yunit ang 38th IB, ang batalyong nangangasiwa sa mga CAFGU at direktang nagseserbisyo sa DM Consunji Inc at naggugwardya sa mga operasyon pagtotroso at iba pa.

Iniulat din ng yunit ng BHB ang dagdag na aabot sa 30 kaswalti (hindi pa kumpirmado kung ilan ang napaslang) sa hanay ng mga sundalo sa mis-engkwentro sa pagitan ng kanilang mga yunit noong Hunyo 18. Kinukumpirma pa ng BHB ang paunang ulat kaugnay ng posibleng paghulog ng bomba ng AFP sa sarili nilang pwersa.

Sa Camarines Sur, pinasabugan ng mga Pulang mandirigma ng BHB ang nag-ooperasyong yunit ng 9th ID sa Sityo Balaybayon, Barangay Tanauan, Presentacion noong Hunyo 15. Tatlo ang napatay habang walo ang nasugatan sa nag-ooperasyong mga sundalo. AB

Panghihimasok at pandarambong ng mga Amerikanong kumpanya sa FSMR

Pinatitindi ng imperyalistang US ang pang-aatake nito sa mamamayan ng Far South Mindanao Region (FSMR). Kasabay ng walang awat na pang-aagaw ng lupa at pandarambong ng mga dambuhalang kumpanyang Amerikano sa agribisnes, nakaamba naman ngayong pumasok ang malalaking kumpanyang Amerikano sa mina para dambungin ang likas na yamang kabundukan ng rehiyon.

Yamang mineral sa FSMR

Ayon sa mga pag-aaral, matatagpuan sa iba't ibang lugar sa rehiyon ang masaganang deposito ng mga mineral na mahalaga sa industriya at pandaigdigang kalakal. Sa kabuuan, pinakamalaki ang taglay nitong depositong tanso na umaabot sa 2.9 bilyong metriko tonelada. Mayroon din itong depositong bakal na tinatayang nasa 2.5 milyong metriko tonelada, at ginto na 2.275 milyong metriko tonelada. Bukod sa mga nabanggit ay makabuluhan din ang mga deposito ng pilak, *zinc, lead, manganese* at iba pa. Sa hangganan ng mga prubinsya ng South Cotabato, Sarangani, Sultan Kudarat at Davao del Sur ay matatagpuan ang pinakamalaking deposito ng ginto sa buong timog-silangang Asya, at isa sa pinakamalaking deposito ng tanso sa buong mundo.

Ang kasaganaan nito sa mga likas na yamang mineral ay umakit sa malalaking lokal at dayuhang kapitalista na mamuhunan sa mga proyektong mina sa rehiyon. Pangunahin dito ang Tampakan Gold-Copper Project na pinakamalaki sa buong bansa at nagkakahalaga ng $5.9 bilyon. Subalit matagumpay na nilabanan at napatigil ng mamamayan ang operasyon nito.

Batay sa datos noong Mayo 2022, mayroon nang 41 na mga pribadong lokal at dayuhang kumpanya na pinagkalooban ng 56 na mga konsesyon sa iba't-ibang mga prubinsya. Sa kabuuan, ito ay may pinagsamang lawak na aabot sa 345,548 ektarya o 15.35% ng lupang saklaw ng rehiyon. Aprubado na ang operasyon ng 15 na konsesyong humahawak ng aabot sa 96,052 ektarya. May nakapila ring 41 na konsesyong sasaklaw sa 249,496 ektarya.

Imperyalistang interes sa mina

Hindi bababa sa 17 kumpanya sa mina rito ang buong pinagmamay-ari ng mga dayuhan. Walo sa mga ito ay mga korporasyong pag-aari ng US at mayroong hinahawakan na mga konsesyong may pinagsamang lawak na 53,081 ektarya. Kabilang sa pinakamalaki nito ay ang Providence Mining, Shamrock Metals, Kalamazoo Mining at Galactica Mining.

Ang Kalamazoo Mining ay pag-aari ng The Kalamazoo Company ng US. Nakabase ang operasyon nito sa Australia at may mga interes sa ilang bansa sa Southeast Asia. Ang Providence Mining naman ay isang Amerikanong multinasyunal na may malawak na operasyong mina sa Africa at North America. Habang ang Shamrock Metals at Galactica Mining ay mga subsidaryo ng malalaking industriya sa US na Shamrock System at Galactica Group USA na may iba't-ibang mga negosyo sa loob at labas ng US.

Nakakonsentra sa Sultan Kudarat at South Cotabato ang operasyon ng pito sa walong kumpanya. Sinasaklaw nito ang kalakhang bahagi ng timog ng Daguma Range, ang Mt. Parker at malawak na bahagi ng T'boli at ang Mt. Musa sa hangganan ng South Cotabato at Sarangani. Ang nabanggit na mga kabundukan ay saklaw ng lupang ninuno ng mga Moro at mga Dulangan-Manobo sa Sultan Kudarat at mga T'boli at B'laan sa South Cotabato. Dito rin matatagpuan ang mga kasukalan at katubigan na sumusuporta sa malawak na lupaing agrikultural sa rehiyon.

Gwardyado ng militar

Bagamat matagal nang nagsulputan ang mga lugar ng minahan sa FSMR, noon lamang dekada 1990 nag-umpisa ang malawakang paggalugad sa mga bundok ng rehiyon para sa mina. Kasabay ng pagpasok ng mga dayuhan at lokal na kumpanya, pinatibay ng estado ang presensyang militar para depensahan ang mga operasyon nito.

Sa nagdaang tatlong dekada, inilunsad ng estado ang madugong kampanya laban sa mga tumututol sa mina. Inatake ang mga komunidad ng mga Lumad at Moro at isinagawa ang mga masaker at pamamaslang. Sinagot ito ng mas malawak at mas malalakas na demokratikong pagkilos ng mamamayan at armadong pag-aalsa ng masa. Sa nakaraang halos apat na dekada, matagumpay nilang napigi-

Sundan sa pahina 8

Apat na may sakit na Pulang mandirigma, minasaker

Walang-awang pinaslang ng mga sundalo ng 94th IB at lokal na pulis ang apat na may sakit na Pulang mandirigma ng Bagong Hukbong Bayan sa Sityo Calunakon, Barangay Santol, Binalbagan, Negros Occidental madaling araw ng Hulyo 6. Nagpapagaling ang mga mandirigma nang arestuhin sa kanilang tinutuluyang bahay. Imbes na ituring na mga bihag ng digma sang-ayon sa internasyunal na makataong batas, minasaker ng mga sundalo sina Roel Ladera (Ka Jack), Nica Dela Cruz (Ka Chai), Alden Rodriguez (Ka Rocky), at Roel Deguit (Ka Caloy). Pinalabas ng mga sundalo na napaslang sa isang engkwentro sa katabing barangay ang apat.

Noong Hunyo 29, binaril ng hindi kilalang lalaki si Federico "Deng" Gempesaw, anawnser sa radyo, habang pauwi sa kanilang tahanan sa Sityo Macangan, Barangay Carmen, Cagayan de Oro City. Pangatlo si Gempesaw sa mamamahayag na pinaslang sa Mindanao ngayong taon lamang.

Pambubuwag. Marahas na binuwag ng mga bayarang maton ang welga ng mga manggagawa sa Tanduay Distillers sa Talisay, Negros Occidental noong Hunyo 28. Sa bidyong inilabas sa *social media*, pinagsisipa ng mga maton ng Talisay Logistics Packaging Corporation ang mga manggagawa at mga kubol na itinayo ng Tanduay Bottle Sorters Organization (TanSO-SUPER). Inilunsad nila ang welga laban sa plano ng kumpanya na bawasan ang araw ng kanilang trabaho na magreresulta sa pagbagsak ng kanilang sahod. Panawagan din nila ang pagbabalik sa mga tinanggal, regularisasyon ng mga kontraktwal at pagbibigay sa kanila ng mga benepisyo.

Pag-aresto. Sa Aklan, 30 elemento ng 301st IBde ang nagbahay-bahay sa mga purok ng C. Laserna St., Poblacion, Kalibo noong Hunyo 22 upang tugisin at alamin ang kinaroroonan nina Kim-Sin Tugna at George T. Calaor, mga upisyal ng Bayan-Aklan.

Samantala, inaresto ng lokal na pulis si Susan Agner, lider ng Pamalakaya sa Maragondon, Cavite, kabilang ang tatlo pang residente ng Barangay Patungan noong Hunyo 23.

Militarisasyon. Mula Mayo 28, kinubkob ng mga elemento ng 303rd IBde ang 32 sityo, limang barangay sa Himamaylan City at Moises Padilla sa Negros Occidental. Saklaw din ng kanilang operasyon ang mga erya ng La Libertad, Guihulngan City at Vallehermoso sa Negros Oriental.

Sa Himamaylan City, mahigit 600 sundalo ang nakakampo sa 24 na sityo sa apat na barangay dito. Pangunahing apektado dito ang mga katutubong Tribu Magahat at Bukidnon na naninirahan sa lugar. Pitong sibilyan, kabilang ang dalawang menor de edad, ang iligal na inaresto at ininteroga sa Sityo Lunoy at Conalum.

Sinalakay naman ang upisina ng samahan ng magsasaka sa Barangay Carabalan at ininteroga ang tagapangulo ng asosasyon. Kinumpiska din ng mga ito ang mga papeles at ligal na katibayan ng asosasyon. Sa Moises Padilla, mahigit 100 sundalo ang nakapwesto sa mga sityo ng Barangay Quintin Remo.

Pwersahang pagpapasuko. Pinasinungalingan ng mga residente at ng BHB-Mt. Apo Subregional Command ang pagparada ng 72nd IB sa mag-amang sibilyan bilang mga Pulang mandirigma sa Barangay Magsaysay, Kibawe, Bukidnon noong Hunyo 23. Taliwas sa pahayag ng AFP, ang dalawa ay mga magsasaka sa lugar.

Samantala, nakalaya na si Nimfa Lanzanas, isa sa mga iligal na inaresto sa koordinadong serye ng mga pag-aresto at reyd na binansagang Bloody Sunday sa Southern Tagalog. Ibinasura ng Calamba City Regional Trial Court ang mga kaso laban sa kanya noong Hunyo 29.

Gayundin, ibinasura ng korte ang unang dalawang kaso na isinampa ng mga pulis laban sa #Tinang83 noong Hunyo 27. May limang kaso pang kinakaharap ang grupo. Noong Hunyo 20, pormal na kinilala ng Department of Agrarian Reform ang mga magsasaka bilang lehitimong mga benepisyaryo ng asyenda. AB

Mula sa pahina 7

lan ang operasyon ng *open-pit mining* sa rehiyon.

Para paluhurin sila at hawanin ang daan para sa mga mina, pinatindi ng estado ang karahasan at pang-aatake sa tabing ng kontra-insurhensya at kontra-terorismo. Ginamit ng AFP ang teknolohiya, armas at bomba ng US sa pagsasagawa ng sarbeylans at pananalakay sa mga lugar na target ng mga proyektong mina.

Sa kasalukuyan, nagpapatuloy ang nakapokus na operasyon ng 6th ID at Joint Task Force Central sa Palimbang, Sultan Kudarat. Ang nasabing lugar ay target ng operasyon ng apat na dambuhalang multinasyunal na kinabibilangan ng Mt. Peak Mining, Kalamazoo at Galactica, at Lazarus Corporation ng England. Ang Lazarus ay kumpanyang pagmamay-ari ni Dominic Wightman, isang kilalang promotor ng pakanang "kontra-terorismo at kontra-extremismong Islam" sa Europe at US.

Sa kabila ng panunupil at pandarahas ng estado ay patuloy na lumalaban ang mamamayan sa rehiyon. Muling lumalakas ang kilusan ng mga Lumad, Moro at magsasaka sa kanayunan para ipagtanggol ang lupa, habang sa kalunsuran ay nanunumbalik ang sigla ng mga kampanya kontra mina. Umaani naman ng tagumpay ang paglaban ng masa at armadong rebolusyonaryong kilusan sa pananalakay ng estado sa Sultan Kudarat. AB

70%

ng mga Pilipino ang **kulang sa rekomendadong dami ng masustansyang pagkain** dahil hindi ito abot-kaya ng karamihan.

Pinagkunan: Philippine Institute for Development Studies, Hunyo 2022

₱55.14=$1

ang palitan ng piso sa dolyar, pinakamataas sa 16 taon. Lalong magtutulak ito ng pagtaas ng gastos sa produksyon at presyo ng mga bilihin, at pagkabawas sa kita ng mamimili at mga lokal na prodyuser.

₱577 MILYON

para sa mga *contact tracer* at iba pang gastos pampandemya ang **hindi inilabas ng Department of Interior and Local Government** sa kabila ng mahigpit na pangangailangan.

Pinagkunan: Commission on Audit

₱75 BILYON

halaga ngayon ng *coco levy* na hinuthot ng mga Marcos sa ilalim ng diktadura.

Ang mga ari-ariang binili gamit ang pondong ito ay nagkakahalaga ₱111.3 bilyon sa ngayon.

6,252

lamang **sa 30,000 na ekstrahudisyal na pamamaslang** ang inaamin **ng PNP na pinatay ng mga pulis sa mga "shootout"** mula Hulyo 2016 hanggang Mayo 2022 sa ngalan ng "gera kontra-droga"

Pinagkunan: RealNumbersPH

163 MILYON

plastik na *sachet* ang ginagamit at itinatapon kung saan-saan araw-araw sa Pilipinas.

Kalakhan sa mga ito ay napupunta sa mga dagat at pumapatay ng maraming hayop at halamang dagat.

Pinagkunan: Global Alliance for Incinerator Alternatives

5 taon

para sa presidente at pagkakataong mahalal muli (re-eleksyon) ang gusto ng isang mambabatas na **"charter change"** bilang regalo kay Marcos Jr sa araw ng kanyang inagurasyon.

23

proxy war ng US o gerang sinulsulan nito sa anyo ng pag-aarmas sa mga lokal na hukbo sa Africa, Middle East at Asia mula 2017 hanggang 2020.

Pinagkunan: The Intercept, Hulyo 2022

Pagsikil sa karapatan sa aborsyon sa US, sinalubong ng mga protesta

Sumiklab ang mga protesta sa mayor na mga syudad sa US mula Hunyo 20 matapos baligtarin ng Korte Suprema rito ang batas na nagtitiyak sa karapatan ng kababaihan na magkaroon ng opsyon sa aborsyon. Liban sa malalaking rali sa labas ng Korte Suprema sa Washington DC, nagkaroon ng pagkilos sa mayor na mga syudad sa bansa. Sa labas ng US, nagkaroon din ng mga rali sa Australia, Germany at United Kingdom.

Ayon sa mga nagprotesta, ipinagkait ng Korte Suprema sa sektor ng kababaihan, laluna ng mga kababaihang minorya sa US, ang kanilang karapatan sa aborsyon na itinuturing na krusyal na serbisyong pangkalusugan. Panawagan nila ang *our bodies, our choice* (katawan namin, desisyon namin) at *we won't go back* (hindi kami babalik) na pumapatungkol sa 50 taong tuluy-tuloy na pakikibaka ng kababaihan para rito.

Sa botong 5-4, binaliktad ng Korte Suprema ang makasaysayang desisyong Roe v Wade, ang desisyong sumaklaw sa karapatan sa aborsyon, sa dahilang walang direktang sinasabi ang konstitusyon kaugnay dito at sa gayon ay hindi ito karapatang garantisado. Dulot nito, magiging iligal ang aborsyon sa halos kalahati ng mga estado sa US.

Ano ang Roe v Wade?

Ang Roe versus (laban) Wade ay isang makasaysayang desisyon ng Korte Suprema sa US na inilabas noong 1973 na nagsabing saklaw ng 14th Amendment ng konstitusyong Amerikano o ng pundamental na karapatan sa pribasiya, ang karapatan ng babae na tapusin ang kanyang pagbubuntis. Ibinunsod ito ng kaso ni Norma McCorvey, na itinago sa pangalang Jane Roe, laban sa noo'y abugado ng estado ng Texas na si Henry Wade.

Sa nakaraang 50 taon, pinanghawakan ng milyun-milyong kababaihan ang desisyong ito. Nagmumula ang karapatang ito sa pagkilala na ang isang *embryo* ay bahagi ng katawan ng babae, at sa gayon ay siya at siya lamang ang may karapatang magdesisyon kaugnay dito. Hindi siya maaring pwersahin ng estado na ipagpatuloy ang isang pagbubuntis.

Mula nang ilabas ang desisyon, at sa kabila ng mga tuluy-tuloy na mga atake rito, hindi ginawang pangkalahatang batas ang Roe v Wade, nanatiling target ng pagpapabaliktad.

Pangangalagang pangkalusugan

Ang aborsyon ay isang simple at komun na operasyong medikal na itinuturing ng World Health Organization bilang esensyal na bahagi ng serbisyong medikal. Ito ay ligtas kapag isinagawa sa tamang paraang angkop sa antas ng pagbubuntis, at ng taong may karampatang kasanayan.

Maraming dahilan kung bakit nagpapa-*abort* ang isang babae. Kabilang dito ang palpak at/o kawalang akses sa kontrasepsyon, panggagahasa, *incest* (relasyong sekswal sa pagitan ng malapit na magkakamaganak), karahasan sa kamay ng kapareha, mga anomalya o *malformation* sa *embryo*, pagkakasakit sa panahon ng pagbuntis at iba pa. Isinasagawa rin ito kapag nasa panganib ang buhay ng isang babae dulot ng mga kumplikasyon sa pagbubuntis at panganganak.

Taun-taon, nasa 13% ng mga *maternal death* (pagkamatay dulot ng panganganak) ay dahil sa di ligtas na aborsyon, ayon sa WHO. Pinakabulnerable rito ang kababaihan sa mga atrasadong bansa kung saan 220 sa bawat 100,000 na sumasailalim sa gayong operasyon ang namamatay.

Sa Pilipinas, hindi lamang mahigpit na ipinagbabawal ang aborsyon sa lahat ng kaso (kabilang sa mga kaso ng panggagahasa, *incest,* pagbubuntis ng mga bata o sitwasyong pangkagipitan kung saan nanganganib ang buhay ng ina), maaari pang sampahan ng kasong kriminal ang babae o batang nagpa-*abort*, ang nagsagawa ng operasyong medikal o nagbenta o namigay ng "abortives" at tumulong dito.

Ayon sa isang pananaliksik noong 2013 ng Guttmacher Institute, umaabot sa 1,000 kababaihan sa Pilipinas ang namamatay taun-taon dulot ng di ligtas na aborsyon. Dahil sa limitado, kung meron man, na akses sa kontrasepsyon, halos kalahati ng pagbubuntis sa Pilipinas ay "di sinasadya." Nanganganak ang mga nanay dito ng lampas sa bilang na gusto nilang anak. Pinakaapektado ang mga nanay ng pinakamahihirap na pamilya na nanganganak ng abereyds na limang anak, kumpara sa abereyds na tatlo sa pangkalahatan.

Sa taya ng pananaliksik, nasa pagitan ng 22 at 31 aborsyon kada 1,000 kababaihan ang naganap noong 2000. Ibig sabihin, maaaring umabot sa 610,000 aborsyon ang naganap sa Pilipinas noong 2012.

Pinakamalaking dahilan ng mga nagpapa-*abort* ang kawalang kakayahan o panggastos para magpalaki ng anak o dagdag na anak. Sangkatlo ang nagsabing hindi suportado ng kanilang kapareha ang pagbubuntis o di kaya'y masyado pa silang bata para maging ina. May 13% na nagsabing nagpa-*abort* dahil resulta ang kanilang pagbubuntis ng pwersahang pakikipagtalik. Dalawangkatlo (2/3) ng kababaihang nagpa-*abort* ay mula sa mahihirap na pamilya. AB